

MEMÒRIA 2011

Educació per a l'Acció crítica

Índex

Presentació, 3

Des de dins

- Qui som, 4
- Balanç social 2010, 5
- Pla estratègic 2011-2014, 5
- Renovació dels Estatuts i de la junta directiva, 5

Activitats segons temes

- Pantalles, 6
- Drogues, 7
- Activitats d'altres temàtiques, 8
- Dades generals de les activitats del 2010, 9
- Programes estables d'activitats, 10

Materials i serveis

- Materials didàctics i de sensibilització, 11
- Serveis que gestionem, 12

Recerca en drets humans

- Drets humans a l'Amèrica Llatina, 13

Activisme

- Redistribució i solidaritat, 14
- Participació en xarxes i moviments socials, 14

Balanç econòmic, 15

Associació Educació per a l'Acció Crítica

Sant Pere més alt, 31, 2n 3a

08003 Barcelona

Telèfon: 93 319 17 46

<http://edpac.cat>

ong@edpac.cat

Data d'edició: juny de 2012

Edició electrònica disponible a edpac.cat

EdPAC està registrada com a associació a la Generalitat de Catalunya i al Cens d'Entitats Juvenils de la Secretaria de Joventut

PRESENTACIÓ

El gener del 2003 un grup de persones vinculades a la intervenció social des de diferents àmbits vam fundar l'associació Educació per a l'Acció Crítica (EdPAC), amb l'objectiu de realitzar i difondre propostes d'acció quotidiana per fer un món més solidari, sostenible, just i digne. A finals del 2010 vam iniciar un procés de planificació estratègica a partir de la reflexió i l'avaluació dels projectes i activitats que hem realitzat aquests anys. Estem fent les primeres passes per orientar les línies de treball dels propers anys.

Al llarg del 2011 hem realitzat 525 actuacions educatives i 19 formatives, hem tingut més de 15.000 persones beneficiàries de tota Catalunya, la seva majoria gent jove i infants de centres d'educació primària i secundària.

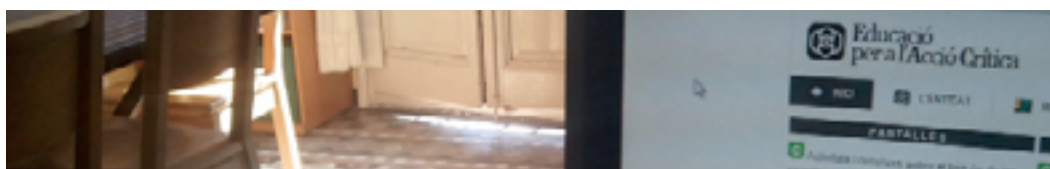
També hem realitzat materials educatius encarregats per diverses administracions i entitats, i des del 2010 estem gestionant una tècnica compartida per dissenyar i implementar un Pla Mancomunitat de Joventut per l'any 2012 finançat pel Consell Comarcal d'Osona, la Secretaria de Joventut i els ajuntaments d'Orís i del Bisaura.

Hem donat continuïtat al projecte de recerca en sostenibilitat i drets humans a l'Amèrica Llatina en col·laboració amb la Càtedra UNESCO de Sostenibilitat de la Universitat Politècnica de Catalunya. S'ha presentat el vídeo i l'informe sobre els drets humans al Paraguai, arrel de la missió d'observació que hi vam fer el 2009, i hem realitzat organitzat una altra missió d'observació a Guatemala.

En aquesta memòria pretenem recollir el què hem fet durant el 2011, tot i ser conscients que no hi queda tot reflexat.

Si voleu tenir més informació us convidem a quedar amb nosaltres per explicar-vos-ho o a visitar la nostra pàgina web.

Barcelona, març del 2012

DES de dins

QUI SOM

A EdPAC tenim una estructura tècnica formada per cinc persones contractades i una àmplia xarxa de persones i col·lectius que donen suport a les activitats que fem. Aquests són els principals temes que hem treballat el 2011 i les persones que han col·laborat amb nosaltres:

Pantalles Pau, Santi i Yami

Drogues Pau i Santi

Consumisme Montanyès, Sol i Yami

Assetjament escolar Dudi

Afectivitat i sexualitat Clara i Miriam

Sobirania alimentària Sol

Drets humans i Nord / Sud Mo i Sol

Imatge corporal Mo

Pobles indígenes Yami

Durant 2011 hem estat treballant en la publicació de l'informe Situación de los derechos humanos en el Oriente boliviano en 2010 (s'editarà a 2012). L'hem fet conjuntament amb la Càtedra UNESCO de Sostenibilitat de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Han col·laborat en la transcripció d'entrevistes Montse Artés, Santiago Bonmatí, Ingvill Breivik, Maria Canut, Marina Casas, Martha Domínguez, Ferran Ferrer, Diego Gago, Laia García, Montse Gibert, Ieva Giedraityt, Jordi Lluís, Emilie Moura, Estrella Pineda, Marta Roda, Alfredo Rodríguez, Pere Serra i Montse Torrents. Han treballat en l'elaboració del documental Paraguay: cambio cautivo Marta Roda, Diego Alba.

Durant el 2011 vam organitzar la missió d'observació dels drets humans a Guatemala en la que hi van participar Xavier Álvarez, Marco Aparicio, Platera Bartlett, Raimon Crespí, Santi Bonmatí, Andrea Eguren, David Espínola, Mónica Gironés, Laia Haurie, Arturo Landeros i Sara Mingorría.

Han treballat a EdPAC Platera Bartlett, Lorena Díez, Arturo Landeros, Carles Sedó i Xavi Zulet.

BALANÇ SOCIAL 2010

El Balanç Social de la Xarxa d'Economia Solidària és una eina d'autoavaluació per mesurar el grau de responsabilitat social de les organitzacions. Aquesta eina s'ha creat amb el doble objectiu, per una banda, de contribuir a millorar els processos interns de les organitzacions de l'economia solidària i, per l'altra, de donar visibilitat a les mesures socialment responsables que ja es duen a terme.

Se segueixen uns criteris de senzillesa i operativitat, fugint dels models convencionals de certificacions i auditories excessivament carregosos. Es tracta d'una eina oberta en permanent construcció, participativa ja que implica la col·laboració de diferents grups d'interès, periòdica en la mesura que pren sentit quan es fa any rere any, i universal perquè va dirigida a tot tipus d'empreses i entitats.

Com ja hem fet en d'altres anys, el 2010 també hem elaborat el Balanç Social. Hem omplert el formulari d'autoavaluació i hem fet qüestionaris a les persones, entitats i administracions amb les que treballem. Per l'any 2011 ens hem compromès a formular tres objectius de millora:

- Definir un pla estratègic a quatre anys vista.
- Definir un pla de comunicació interna i externa.
- Definir un pla d'organització interna.

PLA ESTRATÈGIC 2011-2014

En l'Assemblea general del 30 de juny del 2010 vam decidir iniciar un procés per elaborar un pla estratègic pels anys 2011-2014. Es tractarà d'una eina important per a la nostra entitat ja que ens ajudarà a fixar quins són els principals objectius que volem assolir de cara als propers anys. Aquest procés també ens ajudarà a redefinir la missió, la visió, els valors i el tarannà d'EdPAC adaptant-los a la feina feta aquest temps i a la que volem fer.

Pel primer trimestre del 2011 tindrem el pla redactat i el posarem en marxa el mateix any.

ACTIVITATS SEGONS TEMES

PANTALLES

En els darrers anys s'està evidenciant la necessitat de parlar dels usos problemàtics de les diferents tecnologies (addicció o problemàtiques socials i afectives).

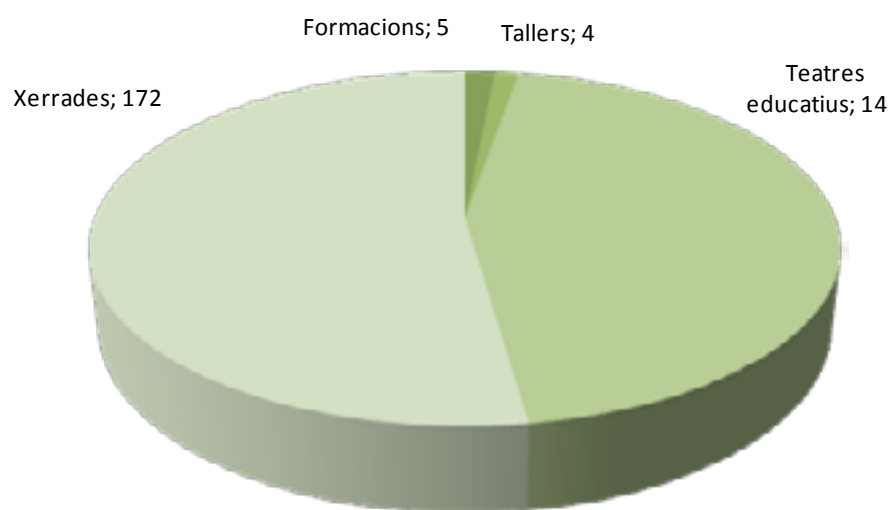
Un dels col·lectius més vulnerables són els infants i la població jove. Per aquest motiu considerem necessari oferir recursos per treballar aquestes temàtiques, tenint en compte a tota la comunitat educativa (mares i pares, professionals de l'ense-

nyament, etc.) per treballar cap a la prevenció i la promoció d'hàbits saludables.

EdPAC dedica molts recursos en aquesta línia i és referents en el treball educatiu sobre el tema.

A part de l'elaboració de materials, oferim quatre formats d'activitats: teatre educatiu amb infants, tallers i xerrades amb joves i mares i pares, i formació de professionals i agents socials.

S'han realitzat 329 intervencions sobre pantalles distribuïdes de la següent manera:

Nombre de persones participants a les activitats sobre pantalles: 11.490 persones

Les activitats les hem fet en un total de 54 municipis de Catalunya i País Valencià:

Abrera, Artés, Badalona, Barberà del Vallès, Barcelona, Bigues i Riells, Caldes de Montbui, Calldetenes, Cassà de la Selva, Castellbisbal, Centelles, Cerdanyola del Vallès, Cornellà de Llobregat, Cubelles, Cunit, El Masnou, El Prat del Llobregat, Esparreguera, Girona, Granollers, Gurb, La Garriga, L'Ametlla del Vallès, L'Arboç, Les Franqueses del Vallès, Lloret de Mar, Manlleu, Mataró, Molins de Rei, Mollet del Vallès, Montmeló, Montornès del Vallès, Olesa de Montserrat, Pareds del Vallès, Pont de Suert, Sabadell, Sant Celoni, Sant Cugat del Vallès, Sant Feliu de Guíxols, Sant Feliu de Llobregat, Sant Fruitós de Bages, Sant Joan Despí, Sant Julià de Vilatorrada, Sant Martí Sarroca, Santa Coloma de Gramenet, Santa Eulàlia de Ronçana, Santa Margarida i els Monjos, Santa Perpètua de Mogoda, Sitges, Solsona, Sant Pere de Vilamajor, Taradell, Terrassa i València

DROGUES

Des de 2004 estem realitzant diferents activitats relacionades amb les drogues. El nostre objectiu és treballar amb els joves per motivar la seva abstinència, per retardar l'inici del seu ús i per disminuir els riscos i danys associats.

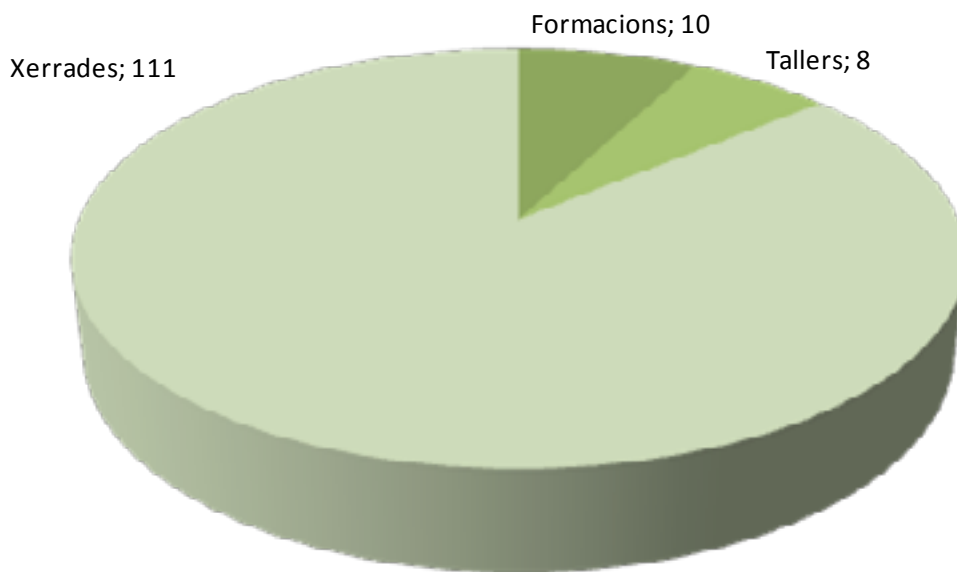
Entenem que són els i les professionals que estan cada dia amb el jovent els referents en matèria de problemes associats a les drogues. Considerem, però, que l'abordatge extern pot enriquir, reforçar i complementar la seva feina.

Els tallers que realitzem s'adapten a les diferents edats, nivells i problemàtiques de consum, i a les diferents substàncies que es consumeixen o es tenen a prop.

També fem formació d'agents socials que estan en contacte amb els joves.

Un altre dels àmbits en els que centrem la nostra feina és la realització de materials educatius i didàctics per fomentar pràctiques saludables i per disminuir els riscos i els danys.

L'any 2011 hem realitzat 129 intervencions distribuïdes de la següent manera:

Nombre de participants a les activitats: 3.510 persones

ALTRES TEMÀTIQUES

Tot i que el major nombre d'activitats se centra en les temàtiques sobre pantalles i drogues, a EdPAC tenim d'altres interessos relacionats amb els drets humans, amb la injustícia social, amb la sobirania alimentària, amb els pobles indígenes, etc. Per aquest motiu, a part de participar activament en diferents xarxes i campanyes, també realitzem activitats per difondre aquestes preocupa-

cions proposant accions individuals o col·lectives que ens ajudin a transformar la realitat.

A continuació resumim les actuacions sobre altres temàtiques del 2010.

Hem realitzat 85 activitats educatives sobre diverses temàtiques:

	Formacions	Tallers	Teatre social	Titelles	Xerrades	Total
Assetjament					13	13
Consumisme					12	12
Deute	1		2			3
Hàbits saludables					4	4
Imatge corporal					12	12
Pobles indígenes				16		16
Sobirania alimentària	1				6	7
Sexualitat i VIH					6	6
Altres	1	3				4
Nord-Sud i DD.HH.	1	1			6	8
Total	4	4	2	16	59	85

Nombre d'usuaris de les activitats sobre altres temàtiques del 2010: 5.000 persones

Les activitats sobre diverses temàtiques les hem fet a Badalona, Barberà del Vallès, Barcelona, Calafell, Castellar del Vallès, El Pont de Suert, Girona, Granollers, Les Franqueses del Vallès, Madrid, Manresa, Montornès del Vallès, Ripollet, Sant Boi de , Llobregat, Santa Coloma de Gramenet, Santa Perpètua de Mogoda, Terrassa i Torrelles de Llobregat.

Materials

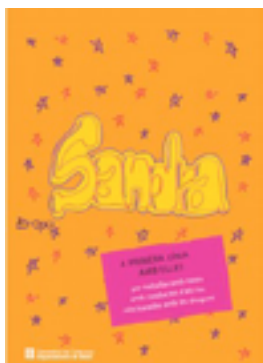
Una de les activitats d'EdPAC és l'elaboració de materials didàctics i de sensibilització encarregats per administracions i associacions o bé fets conjuntament amb aquestes. Les temàtiques que hem anat tractant al llarg dels anys han estat molt diverses, entre d'altres: drogues, pantalles,

sobirania alimentària, deute extern, consumisme i conflictes armats.

Els materials que elaborem estan a disposició de tothom a la nostra web i estan sota llicència Creative Commons.

L'any 2010 hem elaborat aquests materials:

didàctics

Material didàctic per a professionals que treballen amb noies en situació de risc, realitzat amb una perspectiva de gènere.

Consta d'un diari per a les noies i una proposta educativa per a agents socials.

Per al Departament de Salut (Generalitat).

Proposta educativa per a nois en risc d'exclusió social i/o de conductes altament problemàtiques relacionades amb les drogues.

Consta d'onze fotos amb preguntes per als nois, i una proposta educativa per a agents socials.

Per al Departament de Salut (Generalitat).

de sensibilització

Fullet per a joves que consumeixen cànnabis o estan en contacte amb aquests.

Aporta propostes per reduir riscos associats i prevenir problemes socials, físics i psicològics.

Accions i alternatives per estalviar i fer més ètics els nostres diners, i informació per donar a conèixer la banca i els fons ètics.

Roda d'imatges per a l'ordinador en repòs -protector de pantalla- i còmic amb una mirada crítica sobre alguns usos de les pantalles (e-xarxes, e-jocs, mòbil, xats, tele...).

Pensats per a organitzacions o centres juvenils.

Per al Consejo de la Juventud de Navarra.

Serveis

webs sobre drogues, sexualitat i pantalles

Ja fa anys que EdPAC gestiona les dues webs temàtiques del Departament de Salut de la Generalitat.

Elpep.info va adreçada als joves de més de 14 anys i té continguts sobre drogues, sexualitat i pantalles.

Laclara.info va adreçada als joves a partir dels 16 anys i té continguts sobre drogues i sexualitat.

Es tracta de dues webs de referència entre la gent jove que contenen molta informació explicada de manera propera i amb un espai per a fer-hi consultes sobre aquestes temàtiques.

tècnica compartida de joventut per orís i el bisaura

L'estiu del 2010 vam signar un conveni amb el Consell Comarcal d'Osona per tal de gestionar un projecte d'una tècnica compartida de joventut pels municipis de la Vall d'Orís i Bisaura, en el que hi participen les administracions locals de Montesquiú, Orís, Sant Quirze Besora, Santa Maria de Besora, Sora i Vidrà, la Secretaria de Joventut de la Generalitat de Catalunya i el consell comarcal.

Amb aquest projecte es pretén pal·liar el dèficit de personal que pateixen les administracions locals i crear un nou context d'intervenció amb joves per tal de racionalitzar i sistematitzar el treball destinat a donar resposta a les necessitats dels joves i a les potencialitats que aquest col·lectiu té per a transformar de manera activa la seva realitat social, cultural i històrica.

En primera instància el projecte pretén realitzar un Pla Mancomunitat adreçat a la població jove dels municipis que configuren la Vall d'Orís i Bisaura, però també pretén instaurar una cultura col·laborativa en matèria de polítiques públiques de joventut i reforçar el treball en xarxa que en altres àmbits de treball, com per exemple, serveis socials, educació i salut.

EdPAC s'ha encarregat de la contractació de la tècnica compartida de joventut i del seguiment conjunt del projecte.

S'ha elaborat el Pla comarcal per ratificar-lo pels diferents ajuntaments.

Vall del Ges, Orís i Bisaura

RECERCA EN DRETS HUMANS

DRETS HUMANS A L'AMÈRICA LLATINA

L'any 2008 la Càtedra UNESCO de Sostenibilitat de la Universitat Politècnica de Terrassa i EdPAC vam iniciar el projecte de recerca sobre els Drets Humans a l'Amèrica Llatina amb l'objectiu de denunciar la situació que viuen les comunitats camperoles i els pobles indígenes a causa dels models agrícoles i de desenvolupament. Vam constituir el Grup d'Investigació en Drets Humans i Sostenibilitat (GIDHS) i treballem conjuntament amb organitzacions camperoles i indígenes.

El projecte té com a metodologia realitzar missions d'observació per obtenir informació de primera mà, elaborar un informe sobre la situació de vulneració, fer difusió a Catalunya i a la zona analitzada, presentar els resultats al Consell de Drets Humans de Nacions Unides i fer un seguiment continu dels casos.

La primera missió d'observació i el primer informe es va fer el 2008 al Nord Oest d'Argentina, la segona missió va ser el 2009 al Paraguai (el 2011 s'editarà l'informe), la tercera missió ha estat el 2010 a Bolívia. Un grup de 12 persones va visitar dos departaments de l'Orient bolivià, Santa Cruz i Tarija, acompanyant al Movimiento de los Trabajadores Campesinos e Indígenas Sin Tierra de Bolivia (MST-B). Es van entrevistar amb persones de 16 comunitats i també amb institucions i ONG de Santa Cruz,

Cochabamba, La Paz i Sucre. Es van realitzar al voltant de 90 entrevistes, a destacar les que es van fer a representants del Ministerio de Tierra y de Desarrollo, i a diversos funcionaris i exfuncionaris de diferents nivells del govern. Tots els informes es troben a la web del GIDHS investigacionddh.wordpress.com

A part de la missió, durant l'any 2010 es van realitzar diferents activitats al voltant de la relació dels models de desenvolupament (agroindustrial, miner, extractivista) i els drets humans a les comunitats camperoles i indígenes de l'Amèrica del Sud, especialment els casos d'Argentina, Paraguai i Bolívia, com a resultat de les visites realitzades i les anàlisis fetes de la informació obtinguda en les diferents missions. També destaquem les xerrades i ponències relacionades amb els drets laborals, com el cas de les maquiladores del nord de Mèxic i la situació de la mineria a Centramèrica. Aquestes són algunes de les activitats més destacades que hem realitzat el 2010:

- 1,2 i 3 de març – Ponència sobre la situació dels drets humans a Argentina i al Paraguai. Seminari Amèrica Llatina de la Fundació Olof Palme. Badalona.
- 13 d'abril – Xerrada sobre l'agroindústria a l'Amèrica del Sud. Cooperativa de Consum Tocant la Pera. Sabadell.
- 22 i 23 d'abril – Xerrada "Conflictos por la imposición de un modelo agroindustrial en Argentina y Paraguay", a la cooperativa de Consum responsable Zocaminhoca, amb la col·laboració de Setem Galicia i Amarante. A Coruña i Santiago de Compostela.
- 23 d'abril - Ponència "Políticas comerciales versus derechos laborales. El ejemplo de Centroamérica. Mujer y maquilas" al seminari "Los derechos humanos laborales: nuevas iniciativas en su defensa", organitzat per Setem. Santiago de Compostela.
- 7 de maig – Xerrada sobre la situació dels drets humans a l'Orient de Paraguai. Seminari Identitats en Espera, Universitat de Barcelona.
- 4 – 24 d'agost – Missió d'observació dels drets humans a Bolívia.
- 11 – 25 de setembre – Presentació de l'Informe dels Drets Humans al Paraguai al Consell de Drets Humans de Nacions Unides. Ginebra (Suïssa).
- 16 d'octubre – Xerrada sobre la situació dels drets humans a l'Orient bolivià. Cooperativa de Dones Pa'lante, Col·lectiu Maloka. L'Hospitalet.
- 12 i 13 de novembre – Xerrada sobre mineria a Centramèrica. Jornades sobre mineria a l'Amèrica Central i Mèxic. RAI, REDS, Grup d'Anàlisi d'Impacte de la Minería. Barcelona.

ACTIVISME

Redistribució i Solidaritat

A EdPAC considerem que és important donar suport a iniciatives que cerquen un món més just i equitatiu, i per això cada any destinem una part dels nostres ingressos a redistribuir-los entre diferents col·lectius, projectes i campanyes afins amb la nostra manera de ser i de fer.

L'any 2010 hem destinat un total de 27.456 € (un 16,0 % dels ingressos de l'entitat) pel projecte de drets Humans a l'Amèrica Llatina de la Càtedra UNESCO en sostenibilitat de l'UPC i EdPAC.

També cedim un espai de l'oficina a l'associació Interferències (www.interferencias.org).

PARTICIPACIÓ EN XARXES I MOVIMENTS SOCIALS

Des d'EdPAC participem de manera activa en diferents campanyes i xarxes ja que considerem imprescindible treballar conjuntament amb d'altres

col·lectius per unir esforços i poder transformar el nostre entorn més proper i llunyà. Durant l'any 2011 hem participat en:

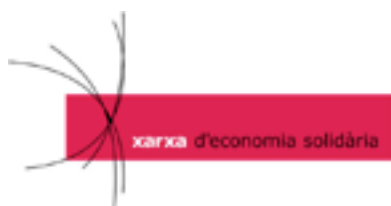
Grupo de Investigación
en Derechos Humanos
y Sostenibilidad

ALIANZA POR LA
SOBERANÍA ALIMENTARIA
DE LOS PUEBLOS

GAIM

Grup d'Anàlisi de l'Impacte de la Mineria

COL·LECTIU DE
MEXICANXS EN
RESISTÈNCIA

LA MISSIÓ D'EDPAC

EdPAC promou la construcció d'una societat civil crítica fomentant canvis en els comportaments individuals i col·lectius que permetin transformar les societats, lluitant contra les desigualtats socials, a partir de mètodes pedagògics participatius, creatius i alternatius, promovent el benestar, la justícia social i la salut individual i col·lectiva, incidint especialment en infants i joves i en les agents socials de canvi. També promou el coneixement de la situació de les comunitats camperoles i dels pobles indígenes d'Amèrica Llatina per fer front a la vulneració dels seus drets en defensa de la sobirania alimentària.

